

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/8/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123010663
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Juhás
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6123010663.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Nováka LL.M. a sudcov JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD. a JUDr. Štefana Juhása, v trestnej veci obžalovaného A. B., pre pokračovací prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, s poukazom na ustanovenie § 138 písm. a) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a iné, na verejnom zasadnutí dňa 5. marca 2024, o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno sp. zn. 3T/81/2023 zo dňa 02. 11. 2023, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno sp. zn. 3T/81/2023 zo dňa 02. 11. 2023 vo výroku o ochrannom opatrení.

Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku

obžalovanému A. B., nar. XX. XX. XXXX v Banskej Bystrici, trvale bytom C. XX/XX, B., t. č. D. X, E. E., podľa § 73 ods. 2 písm. c), d) Trestného zákona ukladá ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Ostatné výroky napadnutého rozsudku zostávajú zrušením nedotknuté.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) sp. zn. 3T/81/2023 zo dňa 02. 11. 2023 bol obžalovaný A. B. (ďalej len „obžalovaný“) uznaný vinným z pokračovacieho prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, s poukazom na ustanovenie § 138 písm. a) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

1/ dňa 11. 09. 2022 v bližšie nezistenom čase od 19.00 hod. do 20.00 hod. na adrese B., C. XX/XX, na spoločnom dvore sa pod vplyvom alkoholu s nožom v ruke slovne vyhrážal manželke F. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B., C. XX/XX a švagrovi A. G., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B., C. XX/XX, a to tak, že im vulgárne nadával a vravel, že ich oboch zabije, lebo ho dali do basy, pričom nôž držal v pravej ruke a čepeľ otáčal na ich oboch, manželke F. B. vulgárne nadával do „ku*iev a p*č" a taktiež ju aj fyzicky napadol, a to tak, že ju udrel jedenkrát pravou rukou do oblasti ľavého ramena, čím jej nespôsobil žiadne zranenia,

- dňa 12. 09. 2022 v čase o 08.00 hod. sa v kuchyni rodinného domu v Polomke, na adrese C. XX/XX s nožom v ruke vyhrážal manželke F. B. so slovami, že ju zabije a následne vyšiel na dvor, kde sa s nožom

v ruke vyhrážal švagrovi A. G., a to tak, že na neho kričal, že ho zadusí a že ho zabije, čím týmto konaním vzbudil u F. B. a A. G. dôvodnú obavu o svoje životy a zdravie tým, že svoje vyhrážky zabitím uskutočnil,

2/ dňa 04. 03. 2021 Okresný súd Brezno pod číslom konania 3T/60/2020-457 vydal rozsudok, právoplatný dňom 12. 04. 2022, ktorým A. B. odsúdil na trest odňatia slobody vo výmere 1,5 (jeden a pol) roka nepodmienečne a na výkon trestu odňatia slobody ho zaradil do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a dňa 08. 07. 2022 vydal výzvu na nastúpenie do výkonu trestu so stanoveným nástupom najneskôr v priebehu dňa 22. 07. 2022 v Ústave na výkon väzby, Komenského 7, Banská Bystrica, ktorú A. B. prevzal doporučenou listovou zásielkou do vlastných rúk dňa 14. 07. 2022, na čo následne dňa 22. 07. 2022 A. B. podal na Okresný súd Brezno žiadosť o odklad výkonu trestu odňatia slobody, ktorú mu súd uznesením pod. č. k. 3T/60/2020-519 zo dňa 03. 08. 2022 túto zamietol, A. B. toto uznesenie prevzal doporučenou listovou zásielkou do vlastných rúk dňa 12. 08. 2022, avšak do výkonu trestu bez vážneho dôvodu nenastúpil.

Za to okresný súd obžalovanému uložil podľa § 360 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2, 4 Trestného zákona, úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) mesiacov, ktorého výkon v súlade s § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienienečne odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona určil skúšobnú dobu v trvaní 2,5 (dva a pol) roka s dohľadom probačného a mediáčného úradníka. Podľa § 51 ods. 3 Trestného zákona obžalovanému uložil zákaz, aby v skúšobnej dobe podmienienečného odsúdenia požíval alkoholické nápoje alebo iné návykové látky a podľa § 51 ods. 4 písm. a) Trestného zákona mu prikázal, aby sa v skúšobnej dobe podmienienečného odsúdenia nepriblížil k poškodenej F. B. a poškodenému A. G. na vzdialenosť kratšiu ako 5 (päť) metrov a aby sa nezdržoval v blízkosti ich obydla.

Napokon podľa § 73 ods. 2 písm. c), d) Trestného zákona uložil obžalovanému protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Proti výroku o treste a ochrannom opatrení uvedeného rozsudku v neprospech obžalovaného podal prokurátor Okresnej prokuratúry Brezno (ďalej len „prokurátor“) v zákonnej lehote odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že uložený trest je neprimerane mierny vzhľadom na to, že obžalovaný sa dopustil identickej trestnej činnosti voči tomu istému poškodenému, za čo mu bol v predchádzajúcom rozsudku okresného súdu (sp. zn. 3T/60/2020) uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 1 rok a 6 mesiacov. Takýto trest nie je proporcionálny k závažnosti trestnej činnosti, ktorej sa dopustil obžalovaný a nie je dostatočný pre jeho nápravu. Uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody minimálne na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby podľa § 360 ods. 2 Trestného zákona by účinnejšie výchovne pôsobil na páchatela a prokurátor má obavu, že trest, aký bol obžalovanému uložený, ho môže negatívne povzbudiť v možnom páchaní ďalšej trestnej činnosti.

Pokiaľ ide o uložené ochranné liečenie, poukázal na závery znaleckého posudku č. 29/2023, vypracovaného znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria G. A. H., ktorý vzhľadom na zistenú závislosť na alkohole ako aj na to, že skutok spáchal pod vplyvom alkoholu, navrhol uložiť ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Takýto spôsob jeho výkonu navrhol z dôvodu charakteru trestnej činnosti, pri ktorej obžalovaný opakovane a veľmi nebezpečným spôsobom ohrozoval svojich blízkych na zdraví a na živote a k závislosti nemá dostatočný náhľad. Obžalovaný pritom v posledných troch prípadoch páchal trestnú činnosť pod vplyvom alkoholu.

Prokurátor síce súhlasí, že nepoužívanie alkoholických nápojov obžalovaným závisí hlavne od jeho vôle abstinovať, avšak znalec ako erudovaná osoba navrhol formu protialkoholického liečenia vychádzajúc z vyšetrenia obžalovaného, z posúdenia správania sa obžalovaného pod vplyvom alkoholu a ním spáchanou trestnou činnosťou. Na základe návrhu znalca bolo v záverečnej reči zo strany prokuratúra navrhované, aby bolo obžalovanému uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd výrok o treste rozsudku okresného súdu z dôvodu podľa § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zrušil a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám rozhodol tak, že obžalovanému uloží podľa § 360 ods. 2 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2,4,8 Trestného zákona nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Podľa § 73 ods. 2 písm. c), d) Trestného zákona obžalovanému navrhuje uložiť protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Prokurátor krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí zotrval na podanom odvolaní a navrhol rozhodnúť v intenciách podaného odvolania.

Obžalovaný nebol prítomný na verejnom zasadnutí. Obhajca obžalovaného považoval napadnutý rozsudok za spravodlivý a zákonný, preto navrhol odvolanie prokurátora zamietnuť ako nedôvodné.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, predtým, ako začal plniť svoju preskúmovaciu povinnosť podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku, zistil, že odvolanie prokurátora bolo podané včas, v lehote ustanovenej § 309 Trestného poriadku, odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, pričom nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Trestného poriadku, a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Trestného poriadku.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. V tejto súvislosti zistil, že odvolanie prokurátora je čiastočne dôvodné.

Krajský súd konštatuje, že obžalovaný sa nezúčastnil hlavného pojednávania súdu prvého stupňa, ktoré bolo vykonané v jeho neprítomnosti za splnenia zákonných podmienok. Odvolaním prokurátora bol napadnutý iba výrok o treste a ochrannom opatrení. Odvolací súd v napadnutom rozsudku vo vzťahu k výroku o vine, ani v postupe predchádzajúcom tomuto výroku, nezistil chyby odvolaním nevytykané a odôvodňujúce podanie dovolania, preskúmal z podnetu podaného odvolania v súlade s § 317 ods. 1 Trestného poriadku len výrok o uloženom treste a ochrannom opatrení.

Pri preskúmaní výroku o treste odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa pri ukladaní trestu postupoval správne, preto v tejto časti nepovažoval odvolanie prokurátora za dôvodné.

Podmienečný úhrnný trest odňatia slobody spolu s probačným dohľadom počas primeranej skúšobnej doby, spolu s primeranými obmedzeniami a povinnosťami považoval odvolací súd primeraný trest vzhľadom na okolnosti daného prípadu.

Pokiaľ prokurátor v odvolaní poukazoval na nelogickosť ukladania podmienečného trestu vzhľadom na to, že za predchádzajúce odsúdenie za identickú trestnú činnosť (sp. zn. 3T/60/2020) mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, k tomu odvolací súd považuje za nevyhnutné uviesť, že v rámci trestu odňatia slobody uloženého mu okresným súdom rozsudkom z 4. 3. 2021 sp. zn. 3T/60/2020 bol obžalovaný podmienečne prepustený s probačným dohľadom a skúšobnou dobou 2 roky na základe rozhodnutia Okresného súdu Martin sp. zn. 25PP/22/2023. Vzhľadom na to, že v rámci konania o podmienečnom prepustení bolo preukázané, že obžalovaný sa polepšil a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, ani odvolací súd nevzhliadol dôvod ukladať mu opätovne nepodmienečný trest, a to aj s poukazom na tú skutočnosť, že uvedených skutkov sa dopustil ešte pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený okresným súdom rozsudkom z 4. 3. 2021 sp. zn. 3T/60/2020.

V tejto súvislosti odvolací súd pripomína, že v rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Okrem ďalších skutočností, na ktoré je súd povinný pri ukladaní trestu prihliadnuť, patrí aj osoba páchatel'a, pomery páchatel'a (majetkové, rodinné, osobné), či možnosť jeho nápravy. Primeranosť a individualizácia trestu tak núti súd prihliadať na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, a teda bráni mechanickému postupu pri rozhodovaní o treste.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona, trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby

viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 3 Trestného zákona trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

V súvislosti s úvahami o druhu a výmere trestu tak odvolací súd konštatuje, že okresný súd správne vyhodnotil všetky okolnosti prípadu, pričom poukázal, že obžalovaný už nežije v mieste bydliska poškodených, čo potvrdil aj jeho obhajca na verejnom zasadnutí, pričom aktuálne býva na salaši v Detve, kde ja pracuje. Do miesta bydliska poškodených nechodí a ani ich nekontaktuje. Zároveň podal návrh na rozvod manželstva s poškodenou F. B.. Odvolací súd zároveň uvádza, že zo zápisnice z hlavného pojednávania na okresnom súde vyplýva, že aj poškodený A. G. pracuje v zahraničí, teda je nepravdepodobné, že by obžalovaný pokračoval v páchaní rovnorodej trestnej činnosti voči poškodeným. Okresný súd správne ustálil pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností na 0 : 2, keď u obžalovaného nezistil žiadnu poľahčujúcu okolnosť a zároveň zistil dve priťažujúcu okolnosť (§ 37 písm. h/ a m/ Trestného zákona, t. j., že spáchal viac trestných činov a v minulosti už bol za trestný čin odsúdený).

Okresný súd správne výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil a počas skúšobnej doby, ktorú určil na primeranú dobu 2,5 roka a uložil probačný dohľad nad správaním obžalovaného v skúšobnej dobe spolu s primeranými obmedzeniami a povinnosťami. S prihliadnutím na osobu obžalovaného, jeho doterajší život, prostredie, v ktorom aktuálne žije a pracuje, ako aj okolnosti prípadu nebol výkon trestu odňatia slobody nevyhnutný. Okresný súd síce nesprávne uviedol ustanovenie § 50 ods. 1 Trestného zákona, pričom správne má byť v prípade uloženia probačného dohľadu ustanovenie § 51 ods. 1 Trestného zákona, uvedený nedostatok však odvolací súd považoval za písársku chybu, ktorú je okresný súd povinný reparaovať postupom podľa § 174 Trestného poriadku.

Takto uložený trest je potom podľa názoru krajského súdu postačujúci, spĺňa atribúty generálnej aj individuálnej prevencie, dostatočne zabezpečí ochranu spoločnosti, ako aj prevýchovu obžalovaného, aby viedol riadny život, a zároveň postihuje len obžalovaného. Vyššie uvedené okolnosti prípadu zároveň vylúčili uloženie akéhokoľvek alternatívneho trestu.

Pokiaľ ide o uložené ochranné opatrenie v podobe ochranného protialkoholického liečenia ambulantnou formou, v tejto časti považoval odvolací súd napadnutý rozsudok za nesprávny. Okresný súd síce polemizoval s odbornými závermi znalca a na základe vlastnej úvahy dospel k záveru, že napriek odporúčaniu znalca postačí spôsob výkonu ochranného liečenia ambulantnou formou, tento záver však odvolací súd nepovažoval za správny a udržateľný. Je pravdou, že počas výkonu trestu odňatia slobody obžalovaný musel nútene abstinovať, takáto abstinencia sa však nedá porovnať s výkonom ochranného liečenia ústavnou formou, kde si obžalovaný predovšetkým osvojuje pod dohľadom zdravotného personálu liečebného ústavu správne návyky vplyvom odborného liečenia, aby v prípade prepustenia z ústavnej formy ochranného liečenia vedel dobrovoľne abstinovať. Niet pochyb o tom, že ďalšie požívanie alkoholických nápojov bude závisieť od vôle obžalovaného, ale ak by odvolací súd pripustil takýto záver, ustanovenia o ochrannom opatrení v prípade závislosti od návykových látok by sa stali obsolentné. Ako vyplýva aj zo záverov znaleckého posudku, napriek skúsenostiam z minulosti sa obžalovaný opakovane sám a dobrovoľne dostal do stavu opitosti a v takomto stave sa správal agresívne, z čoho vyplýva záver, že obžalovaný je pod vplyvom alkoholu nebezpečný, pričom aj v tomto prípade bol jednoznačne preukázaný príčinný vzťah medzi užitím alkoholických nápojov a spáchaným trestným činom. Obžalovaný pritom popiera, že by nadužíval alkohol, a to napriek tomu, že znalec u neho zistil duševnú poruchu syndróm závislosti od alkoholu, teda požívanie alkoholických nápojov má u neho povahu chorobného návyku.

Aj z týchto dôvodov je podľa názoru odvolacieho súdu nevyhnutné, aby mu bolo uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, spojené s dočasným zbavením osobnej slobody, pretože ak obžalovaný nemá dostatočný nadhľad a neuvedomuje si problémy s alkoholom, len ťažko možno od neho očakávať, že sám a dobrovoľne bude abstinovať. Vzhľadom na povahu choroby a liečebné možnosti nie je možné očakávať, že účel ochranného liečenia bude naplnený ambulantným spôsobom jeho výkonu. Z uvedených dôvodov odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o uloženom ochrannom opatrení a v súlade so závermi znaleckého dokazovania uložil obžalovanému ochranné

protialkoholické liečenie ústavnou formou. Spolu s uloženým podmiennečným trestom odňatia slobody sa podľa názoru odvolacieho súdu lepšie zabezpečí začlenenie obžalovaného do sociálneho prostredia tak, aby v budúcnosti predchádzal protiprávnym činom.

S poukazom na zhora rozvedené dôvody senát krajského súdu rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.